הִלְכוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת סִימָן קנג

בְּאֵר הַגּוֹלָה **לז:**

ל יְרוּשַׁלְמִי (מגילה פ"ג ה"א) וַהֲבִיאוֹ הָרֹא"ש שָׁם (שם פ"ד סי' א).

(מג) לְמָכְרוֹ, דְּהָא אֲפִלּוּ לְסָתְרוֹ אָסוּר עַד שֶׁיִּבְנוּ אַחֶרֶת (רבינו ירוחם נתיב ב' ג') חלק ה') [ח']). כָּל דָּבָר שֶׁבִּקְדֻשָּׁה **(מד)** שָׁנִמְכָּר וּמֻתָּר לְשַׁנּוֹתוֹ, נִמְכָּר בְּלֹא הַכְרָזָה (מה) וְאֵין בּוֹ אוֹנָאָה, (מו) אֲבָל דָּבָר שֶׁאָסוּר *לְשַׁנּוֹתוֹ (טז) לְקֻדָּשָׁה קַלָּה, **(מז)** צָרִיךְ הַכְרָזָה (רשב"א (ס"ס) סימן (תרי"ד) [תרי"ז]): **ח** לִבְנוֹ בַּיִת סְתָם וְהִקְדִּישׁוּהוּ אַחַר כָּךְ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, (מח) דֵּינוֹ כְּבֵית הַכְּנֶסֶת, אֲבָל (מט) אֵינוֹ קָדוֹשׁ עַד (י) [יז] שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ בּוֹ, (נ) אֲפִלּוּ אִם בְּנָאוּהוּ לְשֵׁם בֵּית הַכְּנֶסֶת. וְכֵיוָן

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

לַעֲשׂוֹת שָׁם גַּן יָרָק בְּצֵינָן שֶׁיִּהְיוּ שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר שִׁבְעָה בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, וּמִכָּל מָקוֹם בְּרֹב שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר מַבִּי. וְאִם רוֹצִים לִמְכֹּר וּמַסְכִּימִים רֹב בְּנֵי הָעִיר אַף בְּלֹא שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר מַבִּי, צֵין שָׁם. וְצֵין לְקַמָּן (סימן קי"ח) [סעיף קָטָן י"ח]. וְצֵין שָׁם סִימָן ז' בְּצִנְעָן בֵּית הַכְּנֶסֶת דְּקָהִלָּה קְדוֹשָׁה הוֹרָאָתָן וְהָאוֹרְחִים יוֹשְׁבִים שָׁם לִפְעָמִים כְּמוֹ חֲצִי שָׁנָה, אֲבָל בִּשְׁבִיל דְּמִסְתַּלְּקִי לִפְעָמִים מִמֶּלְמָא לֹא. וְגַם כָּתַב שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר דְּגַם בְּכָרְךְ שֶׁשִּׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר מִתְעָרֵב בְּעִסְקֵיהֶם, אֲפִלּוּ דְּאֲפִלּוּ בְּכַרְכִּים יְכוֹלִים לִמְכֹּר אַף בְּלֹא אַנְשֵׁי הָעִיר, וְעַל כָּל פָּנִים כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ מִכְשׁוֹל הֲוֵי לֵיהּ כְּמִצְוָה דְּרַבִּים, וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הָרֹאשׁ וְנָאֱמַר בְּפָרוּשׁ שֶׁהוּא חל, וּמִכָּל מָקוֹם גַּם הָאַחֲרוֹן עָשָׂה כֵּן בְּיָמִים נוֹרָאִים, וַאֲפִלּוּ רוֹצֶה לְדוֹר בַּחֲדָר הַזֶּה וְלֹתֵת חֲדָר אַחֵר, צֵין שָׁם שֶׁהֲרֵי דְּוַדַּאי שָׁרֵי וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּעָבִיד מִלְּתָא לְתַת אַחֵר בִּמְקוֹמוֹ תָּבֹא עָלָיו בְּרָכָה. אֲבָל אִם בְּפָרוּשׁ נָדַר

בְּאֵר הַיטֵב

(טז) לְקֻדָּשָׁה קַלָּה. מְגַן אַבְרָהָם (סק"כ) מוֹחֵק תֵּבוֹת אֵלּוּ וְצָרִיךְ לוֹמַר שֶׁאָסוּר לְשַׁנּוֹתוֹ צָרִיךְ הַכְרָזָה, צֵין שָׁם: **ח** **(יז)** שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ בּוֹ. עַיֵּן לְעֵיל סָעִיף קָטָן ו' מַה שָּׁכָתַבְתִּי שָׁם. יָחִיד שֶׁבָּנָה בַּיִת הַכְּנֶסֶת לֹא יְכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ כְּמוֹ שֶׁמְּבֹאָר סָעִיף י"ד, אֲבָל אִם

בְּאוּר הֲלָכָה

לְקַמָּן בְּסָעִיף י"ג סָעִיף קָטָן ל"ג, וְעַיֵּן לְקַמָּן בְּבְאוּר הֲלָכָה (ד"ה לא ימכרו) מַה שֶּׁכָּתוּב שָׁם בָּזֶה. וְנִרְאֶה דְּהֵינוּ דַּוְקָא הֵיכָא דְּלֵיכָא לְמֵיחַשׁ לְפִשְׁיעוּתָא, דְּאִי לָאו הָכִי מִסְתַּבְּרָא דְּאָסוּר שֶׁמָּא לֹא יִקָּנֶה אַחַר כָּךְ הַדָּבָר קֻדָּשָׁה, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס"ק י"ז) פֶּרֶט זֶה לְעִנְיַן לְקָנוֹת בְּדָמֶיהָ אַחֶרֶת, וְאַף שֶׁלְּעִנְיַן לְקָנוֹת קְדֻשָּׁה חֲמוּרָה לֹא הַזְכִּיר בָּזֶה יֵשׁ לוֹמַר דִּנְקָטֵיהּ בְּרֵישָׁא וְהוּא הַדִּין בְּסֵיפָא:

* **לְשַׁנּוֹתוֹ וְכוּ'.** הִנֵּה זֶה נוֹבֵעַ מִתְּשׁוּבַת הָרַשְׁבָּ"א, וְלִכְאוֹרָה לְפִי דַּעַת הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק"כ) דְּלֹא גָּרְסִינַן לְקֻדָּשָׁה קַלָּה, בְּאוּרוֹ דַּוְקָא כְּשֶׁאָסוּר לְשַׁנּוֹתוֹ כְּלָל אֲפִלּוּ לְקֻדָּשָׁה חֲמוּרָה [כְּגוֹן שְׁנָוָה הַמְקֻדָּשׁ עַל כָּךְ] אָז צָרִיךְ הַכְרָזָה, אֲבָל אִם יֵשׁ לָהֶם רְשׁוּת לְשַׁנּוֹת לְקֻדָּשָׁה חֲמוּרָה כְּגוֹן עַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר שֶׁלֹּא בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר וְכַנַּ"ל, אָז נֶחְשָׁב כְּשֶׁלָּהֶן וְאֵין צָרִיךְ הַכְרָזָה. וְכֵן מוּכָח בְּאֶמֶת כַּנַּת הָרַשְׁבָּ"א, דְּהָא הוּא תּוֹלָה הַשַּׁעַם בְּמִצֵּי יָהִיב לֵיהּ בְּמַתָּנָה וְהוּא סְבִירָא לַהּ כְּצַעֲמוֹ בְּחִדּוּשָׁיו בְּפֶרֶק בְּנֵי הָעִיר (מגילה כו: ד"ה מתנה) דְּלִעְנְיַן מַתָּנָה לָא בָּעִינַן רַק שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר לְחוּד, וְכֵן הוּא גַּם כֵּן דַּעַת הָרַמְבַּ"ן (שם כה: ד"ה וכן מה). אִיפְּרָא דְּקֻדָּשָׁה דִּלְפִי זֶה לְפִי פְּסַק הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּצַעֲמוֹ שֶׁפָּסַק לְקַמָּן בְּסָעִיף קָטָן כ"ו דְּבִמַּתָּנָה צָרִיךְ דַּוְקָא שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, מְפֹרָשׁ בְּמִכְירָה עַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר שֶׁלֹּא בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר לְבַעֲלֵי הַכְרָזָה, וְאִפְשָׁר דְּהַמָּגֵן אַבְרָהָם סָמַךְ בְּעִצָּר הַדִּין עַל טַעַם הָרַ"ן (שם ח. ד"ה לא שנו) שֶׁהִקְּתִיק הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּשִׁמּוֹ בְּסָעִיף קָטָן י"ח דְּזֶה לְשׁוֹנוֹ שָׁם, דְּלֹא מְצִינוּ הַכְרָזָה אֶלָּא בְּדָבָר שֶׁמַּשָּׁפִיל עַל בַּיִת דִּין לַעֲשׂוֹתוֹ כְּגוֹן בַּיִת דִּין שֶׁמּוֹכְרִין לְהַגְבּוֹת לְאַחֵרִים וְכוּ', אֲבָל בְּדָבָר שֶׁאָנוּ עוֹשִׂין מִדַּעְתֵּנוּ וְאֵין אָנוּ צְרִיכִין בּוֹ לְבֵית דִּין, לֹא הֻזְכַּר בּוֹ הַכְרָזָה, עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמִשְּׁמַע לְהָדְיָא לְפִי זֶה דְּשִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר לְחוּד נַמִּי לָא בָּעוּ הַכְרָזָה, דְּהֲרֵי הֵם אַנְשֵׁי הָעִיר בְּצַעֲמָן וְעִקָּרָן וּמוֹכְרִים בְּשֶׁלָּהֶם, וְכֵן מִשְּׁמַע מִלְּשׁוֹן הַשּׁוּר וּמְבִיאוֹ הָרַמָּ"א בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ק"ג סָעִיף א' בַּהַגָּ"ה שֶׁכָּתַב דִּכְיוָן שֶׁנִּמְכַּר שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ בְּבֵית דִּין צָרִיךְ שׁוּמָא וְהַכְרָזָה, עַיֵּן שָׁם. וּבֶאֱמֶת הֲלֹא מִבְּאֵר בְּרֵ"ן (שם ז: ד"ה והיכא) וּבְשֶׁאָר רִאשׁוֹנִים שָׁם דְּעַל כָּל פָּנִים שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר לְחוּדֵיהוּ לֹא גְּרֵעֵי כֹּחָם מִכָּל אַנְשֵׁי הָעִיר בְּלֹא שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר, וְאִם כֵּן נַיְמָא דְּעַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר לְחוּד בְּלֹא שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר נַמִּי לָבְעוּ הַכְרָזָה, דְּהָא אֵינָהוּ גַּם כֵּן אַנְשֵׁי רַשָּׁאִים לְשַׁנּוֹתוֹ לְקֻדָּשָׁה קַלָּה, וְזֶה דָּבָר דְּלֹא מִסְתַּבְּרָא כְּלָל שֶׁבְּנֵי הָעִיר בָּשֶׁלָּהֶם צְרִיכִין הַכְרָזָה. אֶלָּא עַל כָּרְחָךְ דְּלֹא תְּלוּי כְּלָל בָּהֶם וְלֹא בְּדִמֵּיהֶם, וְגָזְרוּ דְּלֹא הָחֲמִירוּ חֲכָמִים בְּדָבָר שֶׁבִּקֻּדָּשָׁה שֶׁלֹּא לְהַקֵּל בָּהֶם וְלֹא בְּדִמֵּיהֶם, וְגָזְרוּ דְּלֹא

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

דְּאָסוּר אֲפִלּוּ בְּאֹפֶן זֶה וְכַנַּ"ל בְּסִימָן קנ"ב (ס"א): **(מג)** לִמְכֹּרוֹ. אִם לֹא (מד) שִׁירְצוּ לְקָנוֹת בַּדָּמִים אֲחֶרֶת בְּגוֹנָא דְּלֵיכָּא לְמֵיחַשׁ לִפְשִׁיעוּתָא, (מג) כְּגוֹן שֶׁמְּזֻמָּן בֵּית הַכְּנֶסֶת לֹקַח וְאֵינוֹ חָסֵר אֶלָּא נְתִינַת הַמָּעוֹת, אִי מָתַר (מד) עַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר: **(מד)** שָׁנִמְכַּר וּמֻתָּר לְשַׁנּוֹתוֹ וְכוּ'. פְּרוּשׁ דָּבָר זֶה עַל פִּי הַמְבֹאָר בְּרַשְׁבָּ"א, בְּאֶחָד שֶׁצִּוָּה שֶׁבַּיִת זֶה יִהְיֶה לָעֲנִיִּים שֶׁיֹּאכְלוּ הַפֵּרוֹת וְלֹא יַעֲשׂוּ בְּנֵי הַקָּהָל שׁוּם הַכְרָחָה, וְאַחַר כָּךְ רָצוּ הַקָּהָל לִמְכֹּר הַבַּיִת וְלִקְנוֹת בַּדָּמִים דָּבָר אַחֵר שֶׁתְּהֵא נוֹשֵׂאת הַפֵּרוֹת לָעֲנִיִּים. וְכָתַב הָרַשְׁבָּ"א דִּצְרִיכִים הַכְרָזָה בְּשָׁעַת הַמְּכִירָה, דְּכֵיוָן שֶׁצִּוָּה שֶׁבְּנֵי הַקָּהָל לֹא יַעֲשׂוּ הַכְרָחָה, אִם כֵּן בְּוַדַּאי אֵין הַצִּבּוּר יְכוֹלִים לִתֵּן בַּיִת זֶה בְּמַתָּנָה לְמִי שֶׁיִּרְצוּ, וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין דְּאֵין רַשָּׁאִים לְמִכּוֹר בְּלֹא הַכְרָזָה, דְּכָל שֶׁלֹּא הִכְרִיזוּ אָנוּ רוֹאִים כְּאִלּוּ מוֹתָלֵי בְּקַרְקַע זוּ דְּדִלְמָא אִם הִכְרִיזוּ הָיָה נִמְצָא מִי שֶׁיִּתֵּן בְּיֹקֶר, וּמַה לִּי נוֹתְנִים כַּלָּה בְּמַתָּנָה וּמַה לִּי מוֹתָלֵי בְּמִקְצָתָהּ, עַד כָּאן דִּבְרֵיהֶם. וְעַתָּה נָפְרַשׁ דִּבְרֵי רַמָּ"א, כָּל דָּבָר וְכוּ' וּמֻתָּר לְשַׁנּוֹתוֹ, הַיְנוּ שֶׁהַמּוֹכְרִים יֵשׁ לָהֶם רְשׁוּת בְּלָאו הָכִי לַעֲשׂוֹת בַּדָּבָר הַנִּמְכָּר מַה שֶּׁיִּרְצוּ, לֹא בָּעוּ הַכְרָזָה, דְּלוּ יְהֵא דִּבְשִׁבְיל מְנִיעַת הַכְרָזָה נִמְכַּר בְּזוֹל נַמִּי לֹא אִכְפַּת לָן, דְּמִי גְּרַע מֵאִם נָתְנוּ בְּמַתָּנָה לְאֶחָד: **(מה)** וְאֵין בּוֹ אוֹנָאָה. מַיְירֵי בְּמִכְירַת קַרְקַע וּבָתִּים, וּמִשּׁוּם שֶׁאֵין אוֹנָאָה לְקַרְקָעוֹת. וְאַשְׁמוּעִינַן דְּלֹא תֵּימָא דְּהוֹיוּ כְּשֶׁלִּיחַ דַּאֲפִלּוּ בְּכָל שֶׁהוּא מִכְרוּ בְּטֵל מִשּׁוּם דְּיָכוֹל לוֹמַר לְתַקְּנוּנֵי שְׁדַרְתִּיךְ וְלֹא לְעִוּוּתֵי, אֶלָּא הָוֵי כְּשֶׁלָּהֶן, אֲבָל בְּמִכְירַת מִטַּלְטְלִין בְּוַדַּאי יֵשׁ אוֹנָאָה: **(מו)** אֲבָל דָּבָר שֶׁאָסוּר לְשַׁנּוֹתוֹ. כֵּן צָרִיךְ לוֹמַר, וְהֵינוּ כְּדִלְעֵיל בְּשֵׁם הָרַשְׁבָּ"א שֶׁצָּרִיךְ הַכְרָזָה כְּדֵי שֶׁלֹּא יִמָּכֵר בְּזוֹל, וּמְמֵילָא יֵשׁ אוֹנָאָה גַּם כֵּן וַאֲפִלּוּ בְּקַרְקָעוֹת [פְּרִי מְגַדִּים (משב"ז סק"ח)]: **(מז)** צָרִיךְ הַכְרָזָה. דַּוְקָא בְּקַרְקָע, אֲבָל בְּמִכְירַת מִטַּלְטְלִין אֵין צָרִיךְ הַכְרָזָה כְּדְאִיתָא בְּחֹשֶׁן מִשְׁפָּט סִימָן ק"ט (ס"ג) [ט"ז (סק"ח)]: **ח** **(מח)** דֵּינוֹ כְּבֵית הַכְּנֶסֶת. רְצוֹנוֹ לוֹמַר אַף עַל גַּב דְּמִתְּחִלָּה נִשְׁתַּמְּשׁוּ בָּהּ לְהֶדְיוֹט

מִכָּל מָקוֹם נַעֲשֵׂית כְּבֵית הַכְּנֶסֶת לְכָל מִלֵּי, וְנִרְאֶה דַּאֲפִלּוּ לְכַתְּחִלָּה שָׁרֵי, וְעַיֵּן לְקַמָּן (סִימָן קנ"ד) סָעִיף כ"א וּלְעֵיל סִימָן קמ"ז סָעִיף א' בַּהַגָּ"ה, וְהָתָם עִנְיָן קְדֻשָּׁה הִיא וְהָכָא בֵּית הַכְּנֶסֶת תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה הִיא כְּמוֹ שֶׁכָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים: **(מט)** אֵינוֹ קָדוֹשׁ. דְּקִיְימָא לָן הַזְּמָנָה לְאו מִילְּתָא הִיא וּמֻתָּר לְשַׁנּוֹת הַבַּיִת לְחֹל. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י"ח דִּמְיִירֵי הָכָא (מה) שֶׁבָּנְאוּהוּ הַקָּהָל מִמָּעוֹת חֲלִין שֶׁיֵּשׁ לָהֶם אֲבָל כְּשֶׁגָּבוּ הַמָּעוֹת לְצָרְכּוֹ סָעִיף קָטָן י"ח [סִימָן ק"ח] (וְסָעִיף י"ח). וְעַיֵּן שָׁם סִימָן ז' בְּצִנְעָן בֵּית הַכְּנֶסֶת דְּקָהִלָּה קְדוֹשָׁה הוֹרָאָתָן וְהָאוֹרְחִים יוֹשְׁבִים שָׁם לִפְעָמִים כְּמוֹ חֲצִי שָׁנָה, אֲבָל בְּשִׁבְיל דְּמִסְתַּלְּקִי לִפְעָמִים מִמֶּלְמָא לֹא. וְגַם כָּתַב שֶׁיֵּשׁ לוֹמַר דְּגַם בְּכָרְךְ שֶׁשִּׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר מִתְעָרֵב בְּעִסְקֵיהֶם, אֲפִלּוּ דְּאֲפִלּוּ בְּכַרְכִּים יְכוֹלִים לִמְכֹּר אַף בְּלֹא אַנְשֵׁי הָעִיר, וְעַל כָּל פָּנִים כֵּיוָן שֶׁיֵּשׁ מִכְשׁוֹל הֲוֵי לֵיהּ כְּמִצְוָה דְּרַבִּים, וְיֵשׁ לִסְמֹךְ עַל הָרֹאשׁ וְנָאֱמַר בְּפָרוּשׁ שֶׁהוּא חל, וּמִכָּל מָקוֹם גַּם הָאַחֲרוֹן עָשָׂה כֵּן בְּיָמִים נוֹרָאִים, וַאֲפִלּוּ רוֹצֶה לְדוֹר בַּחֲדָר הַזֶּה וְלֹתֵת חֲדָר אַחֵר, צֵין שָׁם שֶׁהֲרֵי דְּוַדַּאי שָׁרֵי וּמִכָּל שֶׁכֵּן דְּעָבִיד מִלְּתָא לְתַת אַחֵר בִּמְקוֹמוֹ תָּבֹא עָלָיו בְּרָכָה. אֲבָל אִם בְּפָרוּשׁ נָדַר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מג) מְגַן אַבְרָהָם (ס"ק יח): **(מד)** דְּאִי לָאו הָכִי אָסוּר לִמְכֹּר לְכַתְּחִלָּה לְכַלֵּי עָלְמָא וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ לְעֵיל בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה סָעִיף קָטָן י"א, צֵין שָׁם: **ח** **(מח)** וַעֲיַן רַמַּב"ם פֶּרֶק א' מֵהִלְכוֹת בֵּית הַבְּחִירָה דִּין כ': **(מו)** מִפְּשִׁטוּת לְשׁוֹן הַמָּגֵן אַבְרָהָם בְּסָעִיף קָטָן כ"א שֶׁכָּתַב וְיָחִיד שֶׁבָּנָאוּהוּ מִמָּעוֹת חֲלִין שֶׁהָיָה לָהֶם, מַתָּר לַחֲזֹר בָּהֶם מִזֶּה לְגַמְרֵי דְּלֹא שַׁיְּךְ בָּזֶה שֶׁם נָדָר: **(מז)** מִשְּׁמַע מִלְּשׁוֹן זֶה דַּאֲפִלּוּ לֹא אָמַר בְּהָדְיָא הֲרֵי עָלַי מָקוֹם לִבְנוֹת בֵּית הַכְּנֶסֶת, רַק שֶׁבָּנָה סֵפֶר תּוֹרָה לֹא גָּרַע מִדְּבַר מִצְוָה שֶׁאָמַר שֶׁיַּעֲשֶׂה שֶׁמַּחֲיִב לְקַיֵּם דְּבָרָיו:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

שֶׁהִתְפַּלְּלוּ בּוֹ, אֲפִלּוּ אוֹרְחִים לְפִי שָׁעָה, (נא) כֵּיוָן שֶׁהָיָה מְיֻחָד לִתְפִלָּה, קָדוֹשׁ. (נב) [מ]וְאִם לְפִי שָׁעָה הִקְדִּישׁוּ, הַכֹּל כְּפִי מַה שֶּׁאָמְרוּ: **ט** [נ]כְּשֶׁמּוֹכְרִים (נג) אַנְשֵׁי הַכְּפָר בֵּית הַבְּנֶסֶת יְכוֹלִים לְמָכְרוֹ (נד) מִמְכַּר עוֹלָם, וְהַלּוֹקֵחַ יַעֲשֶׂה בּוֹ מַה שֶּׁאָמְרוּ, (נה) חוּץ מִמְּרָחָץ וּבֵרְסְקִי וּבֵית טְבִילָה וּבֵית הַכִּסֵּא. (נו) * וְאִם מְכָרוּהוּ (יח) שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, (נז) יַעֲשֶׂה הַלּוֹקֵחַ (נח) אֲפִלּוּ אֵלּוּ אַרְבָּעָה דְּבָרִים: י [ס]יֵּשׁ אוֹמְרִים (נט) דְּיָחִיד בְּשָׁלוֹ, (ס) אֲפִלּוּ סֵפֶר תּוֹרָה מֵתָּר לִמְכְרוֹ וְלַעֲשׂוֹת בְּדָמָיו כָּל מַה שֶּׁירְצֶה, (סא) כָּל שֶׁלֹּא הִקְדִּישׁוּ

מ מָרְדְּכִי שָׁם (פ״ר סי׳ תתיט). נ מְגִלָּה כ״ז (ע״ב). ס הָרֹא״ש (שם פ״ד סי׳ א) [נִמּוּקֵי יוֹסֵף (מהדורת בלוי שם כו: ד״ה זיל זכנה) וְסֵפֶר אֲרֻחוֹת חַיִּים (סי׳ כה).

בְּאֹר הֵיטֵב

עֲשָׂה מִטְפַּחַת לְסֵפֶר תּוֹרָה שֶׁלּוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּבֵיתוֹ וְאֵין קוֹרִין בּוֹ בְּרַבִּים כָּל שֶׁלֹּא נִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ לְסֵפֶר תּוֹרָה יָכוֹל לַחֲזֹר בּוֹ דְּהַזְמָנָה לְאו מִלְּתָא הִיא. מָגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כא): **ט** (יח) שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר. וְלָאו דַּוְקָא כָּל שִׁבְעָה אֶלָּא כָּל הֵיכָא דְּאִיכָּא רַבָּא, שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר מִקְּרֵי וְאִזְלִינַן בָּתַר רַבָּא, עַיִן פָּנִי יְהוֹשֻׁעַ סִימָן ד׳ וּמַהֲרְשַׁדַּ״ם חֵלֶק יוֹרֶה דֵּעָה סִימָן קע״ה. שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר אֵינוֹ רוֹצֶה לוֹמַר הַיּוֹתֵר חֲכָמִים שֶׁבָּעִיר אוֹ הַיּוֹתֵר זְקֵנִים אֶלָּא הַיּוֹתֵר מְשֻׁתָּדְלִים בְּצָרְכֵי צִבּוּר. הָרַא״ם חֵלֶק א׳ סִימָן נ״ג:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

חָדָר זֶה לְעוֹלָם לְזַמְּנִים מְגֻבָּלִים לְבֵית הַכְּנֶסֶת לֹא מִהֲנֵי נְתִינַת אַחַר בְּדִיּוֹטָא הָעֶלְיוֹנָה, דְּשַׁמָּא נִיחָא לֵהּ טְפֵי בְּקָמַיְיהוּ וְהָוֵי כְּבֵית הַכְּנֶסֶת שֶׁל רַבִּים שֶׁעַל כָּל פָּנִים צָרִיךְ הַסְכָּמַת אַנְשֵׁי הָעִיר כו׳. עַיִן שָׁם. וְעַיֵּן בְּכֵיוֹצֵא בָּזֶה בְּשׁוּת״ת מַהֲדוּרָה תִּנְיָנָא סִימָן י״ז לְעִנְיַן בֵּית

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

בְּנָאוּהוּ וְכוּ׳. דְּאַף שֶׁהָיָה מֻעָטָּה גַּם כֵּן לֹא מִקְרֵי רַק הַזְמָנָה בְּעָלְמָא: **(נא) כֵּיוָן שֶׁהָיָה מְיֻחָד.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר הַהַזְמָנָה הָיְתָה הַזְמָנָה מֻעֶלֶת שֶׁהִזְמִין אוֹתָהּ (מט) לְעוֹלָם לְהִתְפַּלֵּל בּוֹ, וּכְמָה דְּאִיתָא לְעֵיל בְּסִימָן מ״ב (ס״ג) דְּהֵיכָא דַּאֲמָנֵיהּ לְסוּדָר לְעוֹלָם לְמֵיצַר בֵּיהּ תְּפִלִּין וְצָר בֵּיהּ אֲפִלּוּ פַּעַם אֶחָד, שׁוּב אֵסוּר לְמֵיצַר בֵּיהּ זוּזֵי. וּלְאַפּוּקֵי אִם הַזְמִין אוֹתָהּ לְבֵית הַתְּפִלָּה (נ) רַק לְפִי שָׁעָה דְּהֵינוּ עַד שֶׁיַּעֲבֹר הָרֶגֶל אוֹ הַיָּרִיד [מִפְּנֵי שֶׁאֵז הַדֶּרֶךְ שֶׁמִּתְקַבֵּץ אֲנָשִׁים], לֹא חָשִׁיבָא הַזְמָנָה כְּלָל, וּמֻתָּר אֲפִלּוּ בְּעֵת הָרֶגֶל לֶאֱכֹל וְלִשְׁתּוֹת בּוֹ: **(נב) וְאִם לְפִי שָׁעָה הִקְדִּישׁוּ.** הֵיְינוּ שֶׁאָמַר סְתָם (נפ) אֲנִי מְזַמִּין אוֹתָהּ לְרֶגֶלִים, דְּמַשְׁמַע הַלָּשׁוֹן בְּכָל עֵת שֶׁיִּהְיֶה רֶגֶל, עַל כֵּן חֲשׁוּבָה הַזְמָנָה עוֹלָמִית עַל כָּל פָּנִים עַל אוֹתוֹ הַזְמַן וְאָסוּר בָּזֶה הַזְמַן. וְסִתָם הַזְמָנָה לְפִי שָׁעָה כְּבָר כָּתַב בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה ואם כנו) בְּשֵׁם הַמָּרְדְּכִי (מגילה פ״ד סי׳ תתיט) דְּלֹא חָשִׁיבָא הַזְמָנָה כְּלָל וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְתִּי מִתְּחִלָּה. וּלְעִנְיַן תְּנַאי עַיֵּן לְעֵיל סִימָן קנ״א סָעִיף י״א וּבְמִשְׁנָה בְּרוּרָה שָׁם **ט (נג) אַנְשֵׁי הַכְּפָר בֵּית הַכְּנֶסֶת.** וְהוּא הַדִּין (נפ) בְּשֶׁל כְּרַכִּים כְּשֶׁתְּלוּ בְּשָׁעַת הַבְּנָיָן בְּדַעַת יָחִיד הַמְבֹאָר לְעֵיל בְּסוֹף סָעִיף ז׳: **(נד) מִמְכַּר עוֹלָם.** כֵּיוָן שֶׁאַנְשֵׁי הָעִיר אוֹ טוֹבֵי הָעִיר מַסְכִּימִים לְהַמְכִּירָה וּכְדִלְעֵיל בְּסָעִיף ז׳: **(נה) חוּץ מִמֶּרְחָץ וְכוּ׳.** שֶׁכָּל אֵלּוּ הֵם תַּשְׁמִישִׁים מְגֻנִּים מְאֹד (נפ) וְאָסוּר לַעֲשׂוֹתָן בְּמָקוֹם שֶׁהָיָה בֵּית הַכְּנֶסֶת. וַאֲפִלּוּ אִם נָפַל הַבִּנְיָן בַּמָּקוֹם הַהוּא וְנִשְׁאַר רַק תַּל בְּעָלְמָא אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ שָׁם בְּאֵלּוּ הָאַרְבָּעָה דְּבָרִים, (מז) וְכֵן אָסוּר לְזָרֵעַ בַּמָּקוֹם הַהוּא שֶׁכָּל זֶה הוּא גְּנַאי לְמָקוֹם שֶׁהָיָה מְתֻחָלָּה בֵּית הַכְּנֶסֶת: **(נו) וְאִם מְכָרוּהוּ שִׁבְעָה וְכוּ׳.** הַטַּעַם (נפ) דְּאָז פָּקְעָה הַקְּדֻשָּׁה מֵהַמָּקוֹם הַהוּא לְגַמְרֵי. וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים (משׁ״ז סק״ז) דְּמִסְתַּפֵּק דְּאָפְשָׁר דְּבָעֵינַן דַּוְקָא כְּשֶׁהִתְנוּ בְּהַדָיָא בְּעֵת הַמְכִירָה וְהִרְשׁוּ לַלּוֹקֵחַ עַל זֶה: **(נז) יַעֲשֶׂה הַלּוֹקֵחַ וְכוּ׳.** (נו) שֶׁעַל יְדֵי שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר מָתַר לְהוֹצִיא הַדְּמִים לְכָל מַה שֶּׁירְצוּ אֲפִלּוּ לִדְבַר חֹל: **(נח) אֲפִלּוּ אֵלּוּ הָאַרְבָּעָה דְּבָרִים.** עַיֵּן בְּבֵאוּר הַלָּכָה (ד״ה ואם) דְּדִין זֶה לֹא בְּרִירָא, וּלְכָתְחִלָּה בְּרַבְּאי צָרִיךְ לְהַזָּהֵר בָּזֶה: **י (נט) דְּיָחִיד בְּשָׁלּוֹ וְכוּ׳.** הַטַּעַם דְּעַל שֶׁלּוֹ יֵשׁ לוֹ כֹּחַ כְּשֶׁבָּעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר בְּשֶׁל צִבּוּר, דְּמֻתָּר לְהוֹצִיא עַל יְדֵי מְכִירָה זוֹ הַדְּמִים לְכָל מַה שֶּׁירְצוּ וְכַנַּ״ל: **(ס) אֲפִלּוּ סֵפֶר תּוֹרָה.** כָּתַב הָעוֹלַת תָּמִיד (סק״ל) דְּאַף לְפִי דַּעָה זוֹ דְּמֻתָּר וְאֵין הַדְּמִים נִתְפָּסִין בִּקְדֻשָּׁה, מִכָּל מָקוֹם לְכֵלֵי עָלְמָא אֵין רוֹאֶה סִימָן בְּרָכָה בְּדָמִים אֵלּוּ, וְכֵן כָּתַב הָאֲלִיָּה רַבָּה (ס״ק כב): **(סא) כָּל שֶׁלֹּא הִקְדִּישׁוּ וְכוּ׳.** הַמָּגֵן אַבְרָהָם (ס״ק כב) מְצַדֵּד דְּאִם נָתְנוּ לְרַבִּים לִקְרוֹת בּוֹ, אָסוּר לְכֵלֵי עָלְמָא אֲפִלּוּ לֹא הִקְדִּישׁוּ מַמָּשׁ. וְכָתַב עוֹד וְצָרִיךְ עִיּוּן עַל מַה סּוֹמְכִין הָעוֹלָם שֶׁמּוֹכְרִין סִפְרֵי תּוֹרָה וּמִשְׁתַּמְּשִׁין בִּדְמֵיהֶן אֲפִלּוּ נָתְנוּ לְבֵית הַכְּנֶסֶת, וְצָרִיךְ לוֹמַר כֵּיוָן דְּהַמְנַהֵג כֵּן, הָוֵי לֵהּ (נז) כְּאִלּוּ

בַּאוּר הַלָּכָה

אֲלִיבָּא כֻּלָּם לְאַפְקוּעֵי לְחַלִּין אִם לֹא שֶׁסִּכְּמוּ אַנְשֵׁי הָעִיר בְּמַעֲמַד רָאשֵׁיהֶם וַחֲשׁוּבֵיהֶם, מִכָּל מָקוֹם אֵין זֶה עִנְיָן לָזֶה לְהַחְמִיר לְמוֹכְרִים בְּשָׁלְהֶן (וּכְדִי לְהַעֲלוֹת בְּקְדֻשָּׁה) שֶׁיִּהְיוּ צְרִיכִין הַכְרָזָה, וּכְמוֹ כֵן הוּא הַדִּין בְּשִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר שֶׁהֵם עִקַּר אַנְשֵׁי הָעִיר, נְהִי דַּחֲכָמִים גְּזְרוּ שֶׁלֹּא יַפְקִיעוּ קְדֻשָּׁה כִּי אִם בְּשִׁיַּעֲמְדוּ כָּל אַנְשֵׁי הָעִיר בְּשָׁעַת הַסְּלָקָתָם, אֲבָל מִשּׁוּם זֶה אֵין רְאָיָה דְּלֹא סָמְכוּ עֲלֵיהוּ בְּעִנְיַן דְּמֵי הַמֻּקָּח. וּמִסְתַּבְּרָא עוֹד דְּגַם הָרַשְׁבָּ״א (בחשובה סי׳ תרי״ז) מוֹדֶה לְטַעַם הָרַ״ן (מגילה ח. ד״ה לא שנו), אֶלָּא דְּלֹא אַצְרְכָה לֵהּ לְשִׁיטָתוֹ בְּעִנְיַן מַתָּנָה דְּכִרְיָה, דַּאֲפִלּוּ בְּשִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר לְחוֹד סַגִּי. **וְהָאֲרְבָּעָה דְּבָרִים זֶה מִפְּנֵי שֶׁרַּאֲיתִי לְאַלִּיָּה רַבָּה** (ס״ק יט) **שֶׁמַּשִּׁיג עַל הַמְּגַן אַבְרָהָם** (ס״ק יח), **וּמַדְחִיק שָׁם לְיַשֵּׁב הַגִּרְסָא שֶׁלָּנוּ וּלְהַחְמִיר הֵיכָא דְּאֵין לְשַׁנּוֹת לְקֻדֻּשָּׁה קַלָּה דְּדַרְךְ הַכְּרָזָה, וְנִדְחֵק בִּדְבָרִי הָרַשְׁבָּ״א וְהָרַ״ן, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי עִקַּר כְּמָגֵן אַבְרָהָם וּכְמוֹ שֶׁכָּתַבְנוּ:**

ט * וְאִם מְכָרוּהוּ שִׁבְעָה טוֹבֵי הָעִיר וְכוּ׳ יַעֲשֶׂה הַלּוֹקֵחַ אֲפִלּוּ אֵלּוּ אַרְבָּעָה דְּבָרִים. כֵּן הוּא דַּעַת הָרַמְבַּ״ם (תפילה פ״א ה״י) **וְהָרֹא״ש** (מגילה פ״ד סי׳ א) **וְנִמְשְׁכוּ אַחֲרֵיהֶם הַשּׁוּר וְרַבֵּנוּ יְרוּחָם** (נתיב ג ח״ת). **וְהָרַאֲבַ״ד** (הוד״ד בכ״מ שם) **פְּלִיג עַל זֶה** וּכְדִמְבֹאָר בְּסִפּוּקִים, **וּלְדִידֵיהּ לֹא שְׁרוּ בַּשֵּׁ״ס** (מגילה כו:) **לְהִשְׁתַּמֵּשׁ תַּשְׁמִישׁ שֶׁל גְּנַאי אֶלָּא בְּתֵל חָרֵב בִּלְאוֹ הָכִי אֶלָּא שֶׁעָמַד עָלָיו בֵּית הַכְּנֶסֶת מִקֶּדֶם, אֲבָל לֹא שֶׁיִּהְיוּ רְשָׁאִים לְחַלֵּל בֵּית תְּפִלָּה לַעֲשׂוֹתוֹ בֵּית הַבַּרְסְקִי וְכַדּוֹמֶה.** וְהָנֵּה הָרַ״ן (שם ז: ד״ה לא שנו) וּמָאִירִי (שם כה: ד״ה בית) הֲבִיאוּ שְׁתֵּי דֵעוֹת אֵלּוּ וְלֹא הִכְרִיעוּ, וְהָרַשְׁדַּ״ן חֵלֶק ב׳ סִימָן ק״ע הֶחֱזִיק בְּדַעַת הָרַאֲבַ״ד, עַיֵּן שָׁם. וּבָאֲמֶת דִּקּוּלָא יְתִירְתָא הִיא לְפִי מַה שֶּׁהֶחְלִיטוּ הָרַמְבַּ״ן (שם כה: ד״ה לפי מה) וְרַשְׁבָּ״א (שם כו: ד״ה והקשה) **וְרִיטְבָ״א** (שם כה: ד״ה ואומר מורי) דְּבֵית הַכְּנֶסֶת הָוֵי כְּשֹׁאָר תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה כְּסֻכָּה וּלְוָלָב **וְשׁוֹפָר וְכַדּוֹמֶה, אֶלָּא דְּאִם הִסְכִּימוּ שְׁבָעָה טוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר לְמָכְרוֹ אִם כֵּן גִּלּוּ דַּעְתָּם שֶׁאֵין לָהֶם עוֹד צֹרֶךְ בּוֹ, וְהָוֵי כְּמוֹ תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה לְאַחַר זְמַן מִצְוָתָן שֶׁנִּזְרָקִין,** עַיֵּן שָׁם בְּדִבְרֵיהֶם. וְאִם כֵּן לְפִי מַה דְּפָסַק הַמְחַבֵּר בְּסִימָן כ״א סָעִיף ב׳ בְּטֵלִיתוֹת שֶׁל מִצְוָה שֶׁבָּלוּ שֶׁאֵין לוֹ לְיַחֲדָם לְתַשְׁמִישׁ מִצְוָה אֶלָּא זוֹרְקָן וְהֵם כֵּלִין, וְאִם כֵּן הוּא הַדִּין בְּעִנְיָנֵנוּ אֵינוֹ נָכוֹן, וְכָל שֶׁכֵּן לְשִׁיטַת הָרַ״ן (שם ח. ד״ה ומאן) **שֶׁהִטִּילוּ** בּוֹ קְדֻשָּׁה מִדִּבְרֵיהֶם, אִם כֵּן עֲדִיפָא עוֹד מִשֶּׁאָר תַּשְׁמִישֵׁי מִצְוָה וּכְדַאֲמַר דְּאֵין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בּוֹ תַּשְׁמִישׁ שֶׁל גְּנַאי. אֵיבָּרָא דִּיֵּשׁ לוֹמַר דִּדְיָנָא דְּסִימָן כ״א הַנַּ״ל נָמֵי אֵינוֹ מַסְכִּים, דְּהָא מָרָא דְּהַאי שְׁמַעְתָּא דְּסִימָן כ״א הוּא הָרַאֲבַ״ד (הוד״ד בר״ן שבת מח: ד״ה מגופת) וּכְמוֹ שֶׁמּוּבָא שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה כתב הר״ן) וְאָפְשָׁר דְּאָזֵיל לְטַעְמֵיהּ בְּכָאן, וְאָפְשָׁר דְּהָרַמְבַּ״ם (שם) בָּאֱמֶת פְּלִיג שָׁם אַדִּין הַנַּ״ל. [עַיֵּן שָׁם בְּסִימָן כ״א בְּבֵאוּר הַגְּרָ״א מִקּוֹר הַאי דִּינָא מִשּׁוּם דְּפָרַק כָּל הַכֵּלִים (שבת קכה.), **וּבָאֲמֶת הָרַמְבַּ״ם** (שבת פכ״ו ה״ו) שָׁם מְפָרֵשׁ דִּמְיִירֵי בְּכָל בְּגָדִים וְלָאו דַּוְקָא טַלִּיתוֹת **שֶׁל מִצְוָה** וְהַסּוּגְיָא שָׁם יִתְרַץ בְּאֹפֶן אַחֵר, עַיֵּן בְּרַשְׁבָּ״א (שם ד״ה הא) וּמָאִירִי **שָׁם** (שם ד״ה שירי פרחמיות)]. אֲכָל הַמַּחֲבַר דְּפָסַק לְהָא דְּרַאֲבַ״ד בְּסִימָן כ״א הַנַּ״ל, וְגַם בְּסִימָן תרס״ד סָעִיף ח׳ מוּבָא גַּם כֵּן דִּין זֶה גַּבֵּי הוֹשַׁעְנָא בְּשֵׁם אוֹר זָרוּעַ (ח״ב סי׳ שפו) [בְּהָבָהוֹת אֲשָׁרַי] פָּרָק בְּנֵי הָעִיר (מגילה פ״ד סי׳ ב), עַיֵּן שָׁם בְּאוֹר זָרוּעַ שֶׁמֵּבִיא כֵּן בְּשֵׁם סֵפֶר הַקְּמוֹן בְּשֵׁם עַל גַּבֵּי פְּחָלִים, אִם כֵּן הֵיכִי שָׁרִינַן הָכָא לְהִלּוֹקֵחַ לַעֲשׂוֹת בּוֹ בֵּית הַמֶּרְחָץ אוֹ בֵּית הַכִּסֵּא. וְאָפְשָׁר הָיָה לוֹמַר דִּלְפִי מַה שֶּׁכָּתַבְנוּ (לְעֵיל) [וְלַקַּמָּן] בְּבֵאוּר הֲלָכָה [סִימָן קנ״ד דִּיבּוּר הַמַּתְחִיל תַּשְׁמִישֵׁי] סְבָרָא אַחֶרֶת בְּטַעְמָא דְּטוֹבֵי הָעִיר בְּמַעֲמַד אַנְשֵׁי הָעִיר, מִשּׁוּם דְּמִסְתָּמָא כֻּלָּם מְקַדִּישִׁים אַדַּעְתָּם וְהָוֵי כְּמוֹ הִקְדִּישׁוּ עַל תְּנַאי, אָפְשָׁר דִּלְפִי סְבָרָא זוֹ מִשּׁוּם הָכִי שָׁרֵי אֲפִלּוּ בְּתַשְׁמִישׁ שֶׁל גְּנַאי כֵּיוָן דְּתֵל בְּדַעְתָּם וְהָרֵי הֵם הִסְכִּימוּ לָזֶה, אֲלָא דַּעֲדַיִן קָשֶׁה דִּלְא דָּיְקֵהּ כְּלָל דְּיָחִיד אַהַרְבָּעָה דְּבָרִים מוֹדֶה בָּזֶה בֵּית הַכְּנֶסֶת. **הֵיוֹצֵא מִדִּבְרֵינוּ דְּמִסְתַּבְּרָא דִּכְמוֹ דְּפָסְקִינַן** בְּסִימָן כ״א (ס״ב) **לְעִנְיַן צִיצִית וּבְסִימָן תרס״ד** (ס״ח) **לְעִנְיַן הוֹשַׁעְנָא שַׁאֵין לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהֶם דָּבָר שֶׁל גְּנַאי, הוּא הַדִּין הָכָא, וְכָל שֶׁכֵּן הוּא** מִפְּנֵי שֶׁהוּא דָּבָר קָבוּעַ וְנָכֹן וּבְזִיּוֹן גָּדוֹל לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בָּהּ בְּקִלּוּת רֹאשׁ, וּכְמוֹ שֶׁכָּתַב הָרִיטְבָ״א (שם כו: ד״ה אומנה) בְּסוּגְיָא דְּאוּנְרָה וּמַשְׁכּוֹנָא דְּמִשּׁוּם זֶה חָמוּר

שַׁעַר הַצִּיּוּן

(מפ) בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ואם כנו): **(נ)** בֵּית יוֹסֵף (שם) בְּשֵׁם הַמָּרְדְּכִי (מגילה פ״ד סי׳ תתיט), וְכֵן כָּתַב בְּסֵפֶר דִּמְשַׁךְ אֲלִיעֶזֶר (ס״ק כט), עַיֵּן שָׁם, וּבְסֵפֶר שְׁמֶן הַמָּאוֹר (ס״ח): (נפ) תְּשׁוּבַת חוֹת יָאִיר בְּסִימָן נ״ט: **ט (נב) הֵיְינוּ אַף שֶׁמַּהֲדִּמִים קָנָה בֵּית הַכְּנֶסֶת אַחַר אוֹ סֵפֶר תּוֹרָה:** (מלובלין סי׳ נט): **(נג)** פּוֹסְקִים, מַהֲ דְּרַבִּינוּ מְגִלָּה כ״ז עַמּוּד ב׳. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן **(מד)** פּוֹסְקִים, מַהֲ דְּרַבִּינוּ מְגִלָּה כ״ז עַמּוּד ב׳. וְעַיֵּן מָגֵן אַבְרָהָם סָעִיף קָטָן (נז) כְּאִלּוּ [פְּרִי מְגַדִּים בְּאֶשֶׁל אַבְרָהָם (ס״ק כב)]:

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah